

**ústav pro studium
totalitních režimů**

Čj.: USTR 9-3/2019
USTR

Praha, 23. 4...... 2019
Počet stran:

Zápis ze 3. jednání Rady Ústavu pro studium totalitních režimů

Datum a místo zasedání: 12. 3. 2019, 14.08 hod., nám. Winstona Churchilla 1800/2, Praha 3

Rada Ústavu: Karel Černý, Jiří Junek, Jiří Liška, Martin Palouš, Eduard Stehlík

Ústav pro studium totalitních režimů: Zdeněk Hazdra, Ondřej Matějka, Michael Pelíšek,
Miluše Tvrzská

Archiv bezpečnostních složek: Světlana Ptáčnicková

Zápis vyhotovila: Adéla Rádková

Omluveni: Zdeněk Bárta

Program jednání:

- 1. Schválení programu**
- 2. Verifikace zápisů z 2. jednání 2019**
- 3. Výroční zpráva ÚSTR a ABS 2018**
- 4. Různé**

Předseda Rady Ústavu pro studium totalitních režimů E. Stehlík zahájil v 14:05 hod. 3. jednání Rady ÚSTR v roce 2019 a omluvil z jednání Z. Bártu ze zdravotních důvodů. Zároveň uvedl, že se mělo jednat o poslední jednání v rámci funkčního období Z. Barty, kterému již za práci pro Radu poděkoval prostřednictvím mailu, ale rád by tak učinil ještě osobně spolu s ostatními radními.

Ad 1) Schválení programu

Usnesení: Program byl schválen v navrženém znění s doplněním neveřejného jednání v bodu různé

Hlasování: 5 pro (jednomyslně)

Ad 2) Verifikace zápisů z 2. jednání

Usnesení: Záписы z 2. jednání (veřejná a neveřejná část) byly schváleny v předloženém znění

Hlasování: 5 pro (jednomyslně)

Ad 3) Výroční zpráva 2018

E. Stehlík poděkoval vedení Ústavu za včasné zaslání přepracovaných podkladů a vyzval ostatní radní k připomínkám.

K. Černý se zeptal na stav slovníku popravených. O. Matějka odpověděl, že rukopis je hotový zhruba dva roky, následně přibližně rok probíhalo recenzní řízení. Od podzimu loňského roku probíhá paralelně odborná a jazyková korektura. Upozornil, že momentálně nelze slíbit, že slovník vyjde letos, protože redakční práce na natolik obsahově rozsáhlých publikacích nelze kvalifikovaně odhadnout. E. Stehlík navrhl, aby se Ústav do budoucna zabýval zpracováním slovníku umučených obětí komunistickým režimem při výsleších. O. Matějka upozornil, že se Ústav dlouhodobě věnuje připomínání všech obětí obou totalitních režimů. Jednou z těchto připomínek představuje i projekt Poslední adresa, který připomíná poslední bydliště československých občanů, než se stali obětí komunistické diktatury. K. Černý se zeptal, zdali budou do seznamu obětí zahrnuti i komunističtí funkcionáři, tedy svým způsobem spolupachatelé. O. Matějka odpověděl, že záměrem projektu je zmapovat popravy z politických důvodů – budou tam tudíž zahrnuti i lidé spoluodpovědní za vznik režimu, který je posléze popravil. Z. Hazdra doplnil, že projekt Poslední adresa má také sloužit jako připomínka lidí, kteří nebyli popraveni, ale zahynuli vinou komunistického režimu jiným způsobem.

J. Liška požádal o zestručnění pasáže o stážích a přehledu výstav. U putovních výstav s různými jazykovými mutacemi požádal, z důvodu zestručnění textu, o vymazání opakujících se anotací. Dále J. Liška požádal o podrobnější zpracování části Výroční zprávy týkající se rekonstrukce. Neodpovídá podle něj na základní otázku, a to, proč nebyla fasáda zvážena před zahájením stavebního projektu. Zároveň dodal, že radní sice již byli informováni o tom, že zvážení fasády nebylo z technických důvodů možné, nicméně jeho známý mu řekl, že to možné je. Dále se zeptal, proč se tedy nenašla nějaká jiná možnost – jiný materiál, který by původní konstrukce unesla. J. Liška také vyjádřil svou nespokojenost, a to nejen s Výroční zprávou, ale obecně i činností Ústavu, která souvisí s interními audity a zeptal se, proč nebyl po pochybnostech J. Rákosníkové proveden okamžitý audit rekonstrukce. Z. Hazdra informoval, že audit zahájen byl, nicméně stále probíhá a proto nemůže být součástí Výroční zprávy.

M. Palouš doplnil, že by byl rád, aby okruhy, které J. Liška zmínil, byly do Výroční zprávy zaneseny. Bylo by to dle něj vhodné i z toho důvodu, že se podobné dotazy dají očekávat při projednávání Výroční zprávy v Senátu.

O. Matějka reagoval tak, že pasáž o stážích se zkrátí a zmiňované anotace výstav se vynechají. V souvislosti s referováním o rekonstrukci ve Výroční zprávě O. Matějka upozornil na to, že body zmiňované J. Liškou se časově netýkají roku 2018, ale roku 2017, a jsou pojednány v předchozí Výroční zprávě, nicméně pokud je to požadavek Rady, tyto informace do Výroční zprávy Ústav doplní. Zopakoval pak, že postup vedení Ústavu v počátcích stavby byl ověřen znaleckým posudkem. Konkrétně je k této námitce možné dodat, že použít jinou, lehčí, fasádu nebylo z již několikrát uváděných důvodů možné. Předně, náročnost soudobých stavebních norem týkajících se tepelné izolace prakticky vylučuje udělat fasádu stejně těžkou, jako byla původní fasáda. Rozhodující však bylo, že jsme museli respektovat schválený projekt, kterým se řídila stavební zakázka. O. Matějka také informoval, že právě tento okruh informací již byl diskutován v Senátu při schvalování loňské zprávy a byly v této souvislosti připraveny i písemné podklady s odpověďmi pro zpravodaje tohoto bodu, pana senátora Jiřího Oberfalzera. Pro lepší přehled o rekonstrukci sídelní budovy Ústavu byla také vytvořena samostatná záložka na webových stránkách.

J. Liška se zeptal, jak má rozumět situaci, kdy projekt na jedné straně nedovoluje použít jinou fasádu a na druhé straně je o rok později možné budovu téměř celou zbourat a postavit novou.

O. Matějka odpověděl, že situace po zvážení fasády je jiná než situace o rok později, kdy se začala projektovat celková rekonstrukce budovy. Po zvážení fasády, kdy se ukázalo, že plánovaná fasáda je lehčí než původní, byla stavba zastavena a hledalo se vhodné řešení. Následné období bylo vyplněno diskuzemi s inženýry, kteří měli na věc často dost různé názory, a zejména vypracováním architektonické studie a následně i znaleckého posudku, jejichž závěrem bylo, že budovu není možné rekonstruovat dle původního plánu. Teprve tehdy bylo možné původní stavební zakázku realizovanou STRABAGem ukončit a mohl začít vznikat nový projekt.

J. Liška oponoval tím, že podle něj mělo ještě před zahájením stavby dojít ke zvážení fasády a až poté se mělo za zjištěných podmínek přistoupit k vypracování stavebního projektu.

O. Matějka upozornil, že stavební projekt již pro rekonstrukci vypracován byl a to se všemi náležitostmi včetně stavebního povolení. Bylo by tudíž nevhodné začínat úplně od začátku. Navíc nebylo možné za plného provozu budovy provést stavebně technický průzkum budovy.

O. Matějka také doplnil k poznámce J. Lišky ohledně interního auditu, že ten byl zahájen na konci loňského roku a jakmile bude hotový, budou s jeho výsledky radní seznámeni. Doplnil, že současně probíhá i z podnětu předsedy Rady prověřování policí a kontrola tudíž probíhá na několikere úrovni.

Z. Hazdra upozornil, že souvislosti týkající se odchodu paní Rákosníkové byly probírány na jednání Rady už několikrát, několikrát bylo uvedeno, že odvolání paní Rákosníkové nesouviselo s její kritikou rekonstrukce, a doplnil, že není vhodné zmiňovat personální otázky na veřejném jednání.

M. Palouš zopakoval, že by bylo přece jen vhodné, aby byly tyto okruhy byly podrobněji ve Výroční zprávě vysvětleny.

E. Stehlík navrhl, aby byla do Výroční zprávy přidána příloha s podrobnějším popisem rekonstrukce, který by vycházel z materiálu předloženého na 2. jednání Rady.

J. Junek souhlasil s připojením přílohy a upozornil, že se v rámci rekonstrukce neustále pokládají stejné otázky se stejnými odpověďmi, vedení podle něj již několikrát vysvětlilo veškeré okolnosti spojené s rekonstrukcí. Dále požádal kolegy radní, aby neopakovali tvrzení, že paní Rákosníková upozornila na pochybení, když žádná pochybení nebyla prokázána. Vedení navíc radním už několikrát vysvětlilo, proč byla paní Rákosníková odvolána a nesouviselo to s jejím upozorněním na údajné pochyby.

J. Liška odpověděl, že se to projednává znovu proto, že je to problematické téma a znovu se zeptal na audit.

Z. Hazdra zopakoval, že audit probíhá.

J. Liška se zeptal, proč až nyní.

Z. Hazdra odpověděl, že takto to bylo v auditním plánu a upozornil, že veškeré kroky v rámci rekonstrukce proběhly na základě znaleckých posudků – a to jak právních, tak i stavebních. Dále doplnil, že z předchozích diskuzí nad Výroční zprávou vyplynulo, že jde především o faktickou informaci o činnosti Ústavu za poslední rok a ne o normativní hodnocení.

J. Liška se zeptal, proč nebyl proveden audit na financování rekonstrukce.

O. Matějka odpověděl, že proplácení faktur i příprava smluv a dodatků byla kontrolována průběžně při jejich proplácení. Tam, kde J. Rákosníková vyjádřila kritické námítky, byly tyto řešeny hned. Například otázka, jestli jsou dodatky rozpočtově kryty, což byla jedna z otázek, které paní Rákosníková vznesla, byl řešen operativně jak interně tak i s Ministerstvem financí. Je tedy mylné si myslet, že by pan ředitel byl o nějakém potenciálním problému zpraven až tehdy, když na něj upozorní paní Rákosníková Radu. Problémy se řešily a řeší hned.

E. Stehlík upozornil na to, že nepochybuje o tom, že Výroční zpráva má být především faktická. Požádal také, aby přílohy Výroční zprávy byly jen elektronicky.

O. Matějka shrnul, že se zestruční pasáž o stážích, odstraní se opakující se pasáže v oddílu, zabývajícím se výstavami a doplní se přílohu k rekonstrukci.

E. Stehlík požádal vedení o zapracování připomínek do 28. 2. 2019.

J. Liška se zeptal na část Výroční zprávy týkající se probíhajících soudů s ABS. S. Ptáčnicková uvedla, že se jedná o soudy s jednotlivci, kteří se soudí, že byli neoprávněně evidováni ve spisech. Dodala, že pro soudy je rozhodující, jestli se zachoval vázací akt na papíře. V některých případech jsou však dochovány jen na mikrofiši, což pak neumožňuje provést písmoznaleckou zkoušku rukopisu a následně soud takový dokument neuzná jako důkaz o spolupráci.

Ad 4) Různé

J. Junek se zeptal v návaznosti na jeden nedávný novinový komentář, jestli je Muriel Blaive poradkyně ředitele a jak je to se zkoumáním každodennosti v Ústavu.

Z. Hazdra odpověděl, že tato informace o Muriel Blaive se nezakládá na pravdě. Dále dodal, že zaměstnanci Ústavu se jistě ve velmi malé míře zabývají i tím, jaký byl v komunismu každodenní život, nicméně v žádném případě nikdo nepolemizuje s tím, že byl minulý režim totalitní, jak je Ústavu podsouváno ve zmíněném článku.

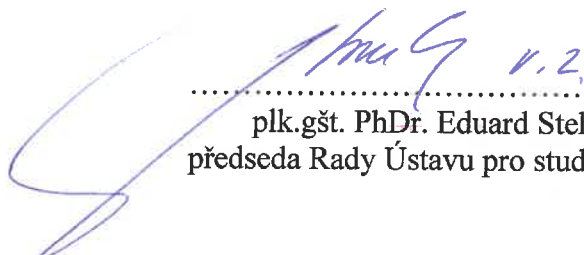
M. Palouš informoval, že zástupci memoriálu *Victims of Communism Memorial*, přijedou v květnu a společné setkání se tedy odsouvá na pozdější termín.

E. Stehlík přečetl vyjádření P. Blažka, který informoval, že z Ústavu nebyl vyhozen, ale odešel z něj sám.

E. Stehlík přečetl stanovisko rektora Univerzity Palackého v Olomouci ohledně obvinění z jeho údajného plagiátorství, které se neprokázalo.

O. Matějka podal zprávu o průběhu evaluace probíhající na Ústavu a k rekonstrukci. V této souvislosti nabídl radním seznámení se s projektem přestavby budovy, s čímž radní souhlasili.

Příští jednání Rady Ústavu se uskuteční dne 23. 4. 2019 v 10 hod. v Domu odborových svazů, nám, Winstona Churchilla 1800/2, Praha 3.

.....
plk.gšt. PhDr. Eduard Stehlík, Ph.D., MBA
předseda Rady Ústavu pro studium totalitních režimů